

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

VERZONDEN 11 DEC. 2018

Assen, 12 december 2018
Ons kenmerk 49/5.9/2018002710
Behandeld door de heer A. Telgenhof (0592) 36 53 85
Onderwerp: Tussenevaluatie Investeringsagenda
Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

Hierbij treft u ter informatie aan de vierde voortgangsrapportage over de Investeringsagenda. In de vergadering van de Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie van 23 mei 2018 is tevens verzocht om een evaluatie. In het rapport is de voortgang van de projecten en de evaluatie samengevoegd.

Daarnaast is in het Programma 2018-2019 (onderzoeken in het kader van artikel 217a van de Provinciewet) afgesproken dat er een onderzoek plaatsvindt naar de werking van het instrument Investeringsagenda. Over de uitkomsten van dit onderzoek wordt later aan u gerapporteerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

secretaris

, voorzitter

Bijlage Tussenevaluatie Investeringsagenda
wa.coll.

**TUSSENEVALUATIE
INVESTERINGSAGENDA
DRENTHÉ 2016-2019**

Samen maken we Drenthe sterker

In 2016 hebben we een nieuw instrument in het leven geroepen om de toekomstbestendigheid van Drenthe te vergroten: De Drentse Investeringsagenda.

Het is een dynamisch investeringsprogramma met een substantiële omvang. In eerste instantie was hiervoor € 45 miljoen gereserveerd, later is dit uitgebreid tot ruim € 95 miljoen. Met de aanvullende bijdragen van andere partijen een forse impuls voor onze regionale economische en maatschappelijke infrastructuur.

De regionale economie en werkgelegenheid staan voor het college met stip op 1 en hebben onze volledige focus. Wij hebben ervoor gekozen om ons actief in te zetten voor projecten, die een positief, meerjarig en duurzaam economisch effect op Drenthe hebben.

Coöperatief

Wij hebben de Investeringsagenda werkende weg steeds verder uitgebreid en geactualiseerd. Daarbij hebben we ingespeeld op maatschappelijke en economische ontwikkelingen en wensen uit de provincie. De voortgang is periodiek met uw staten besproken en onderdelen zijn, waar nodig, bijgesteld. Dit komt de resultaten en de kwaliteit van de projecten ten goede. Het programma is uiteindelijk opgeschaald tot een pakket van vijftien concrete projecten.

Investeren doet de provincie niet alleen. De provincie fungeert vooral als aanjager. Vanuit de voor Drenthe typerende coöperatieve aanpak, werken we samen met gemeenten, ondernemers en inwoners. Aan alle gekozen projecten is cofinanciering verbonden. Dit betekent dat de totale investeringen in Drenthe veel groter zijn dan de inzet vanuit de Investeringsagenda.

Resultaten

In deze tussenevaluatie legt het college verantwoording af over de resultaten van de Investeringsagenda tot nu toe. We delen met u hoeveel investeringen er per project zijn losgemaakt en wat er inmiddels is bereikt. Dit is nadrukkelijk geen eindbeeld. In de voorjaarsnota 2017 hebben we al aangegeven dat een deel van de Investeringsagenda verder reikt dan deze bestuursperiode.

De impact van de Investeringsagenda en de projecten uit het programma is op veel plaatsen in Drenthe zichtbaar. We kunnen vaststellen dat we bijdragen aan een mooier, beter en toekomstbestendiger Drenthe.

Het college van Gedeputeerde Staten.

De Drentse Investeringsagenda

Provinciale Staten van Drenthe hebben op 13 april 2016 de Investeringsagenda, voortvloeiend uit het coalitieakkoord, goedgekeurd. In de eerste uitwerking van het programma werd uitgegaan van negen concrete projecten, waarvan de provinciale lasten uitkwamen op € 45 miljoen.

De Investeringsagenda kreeg een eigen dynamiek, waar het college in samenspraak met Provinciale Staten steeds op heeft ingespeeld. Het programma is hierdoor uiteindelijk uitgebreid tot een pakket van vijftien concrete projecten. In de Voorjaarsnota van 2017 is bovendien besloten het budget te verhogen tot € 95,5 miljoen. Ook is toen afgesproken dat de Investeringsagenda zich niet zal beperken tot een looptijd, die samenvalt met de huidige collegeperiode.

De projecten In tijd en geld

Bedragen x € 1.000

nr.	Project	Gereserveerd in Investerings- agenda	Beschikbaar gesteld door PS	Realisatie t/m 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Totaal
1	Mooie steden en dorpen	5.150	5.150	105	826	4.219				5.150
2	Omgeving van de luchthaven	5.250	5.250	332	1.418	3.500				5.250
3	Op fietsse	6.055	6.055	2.222	1.698	2.135				6.055
4	Krachtige binnensteden	13.000	13.000	7.000	6.000					13.000
5	Werken aan de toekomst van Veenhuizen	750								750
6	Onze musea	4.125	4.125	1.023	1.367	985	750			4.125
7	Versterken van Drentse bedrijfsleven	7.000	7.000	3.487	839	2.674				7.000
8	Snel internet voor iedereen	9.000	9.000	5.138	2.812	1.050				9.000
9	Energie neutraal w onen	6.500	6.500	4.517	1.108	875				6.500
10	Drente asbestvrij	3.500	3.500	2.816	444	240				3.500
11	Toekomstgerichte landbouw	4.930	4.930	72	1.650	1.225	1.275	433	275	4.930
12	De luchthaven	13.800	13.800	13.800						13.800
13	Werken aan een gezonde w oningmarkt	2.000	2.000		152	1.348	250	250		2.000
14	IJsbaan Hoogeveen	5.000	5.000	5.000						5.000
15	Vitale vakantieparten	6.500	6.500		520	2.200	1.260	1.260	1.260	6.500
16	vrije ruimte	2.940								2.940
	Totaal	95.500	91.810	45.513	18.834	20.450	3.535	1.943	1.535	95.500

Voorwaardenscheppend

Veel van de investeringen uit de Investeringsagenda zijn voorwaardenscheppend van aard. De beoogde ontwikkelingen moeten vooral door medeoverheden, bedrijven en/of burgers in gang worden gezet en feitelijk worden gerealiseerd. De provincie geeft met de Investeringsagenda impulsen tot verduurzaming, werkgelegenheid en andere maatschappelijke ontwikkelingen. Dankzij de Investeringsagenda zijn initiatieven gestart die in totaal circa € 500 miljoen aan investeringen hebben losgemaakt in de provincie.

Resultaten en effecten

Bij de start van de Investeringsagenda in 2016 zijn de beoogde effecten in zes thema's aangegeven; duurzaamheid, werkgelegenheid, bereikbaarheid, sociale cohesie, zichtbaarheid voor inwoners en aansluiting bij doelstellingen van EU/Rijk. Bij de selectie en samenstelling van de projecten zijn de te verwachten effecten op deze thema's meegewogen.

De beoogde en behaalde effecten zijn weliswaar goed te beredeneren maar niet allemaal kwantificeerbaar en meetbaar. Zo zijn bijvoorbeeld effecten op het gebied van werkgelegenheid, duurzaamheid of sociale cohesie van veel meer factoren afhankelijk dan van sec een investering. Omgekeerd geldt dan dus ook dat het toeschrijven van een bepaald effect aan zo'n investering in dat perspectief moet worden gezien. En terwijl sommige effecten direct zichtbaar zijn, geldt voor andere dat deze wellicht pas na jaren zullen optreden.

Zo zal Drenthe de komende decennia nog volop profiteren van bijvoorbeeld het volledig dekkende breedbandnetwerk, het opgeknapt en uitgebreide fietspadennetwerk, van de revitalisering van dorpen en binnensteden, de investeringen in musea en vakantieparken, verbetering van de bereikbaarheid, de impulsen in het bedrijfsleven, de milieumaatregelen in de woningmarkt, landbouw en asbestsanering.

Bij de afzonderlijke projecten zijn alleen de effecten benoemd die we verwachten of in sommige gevallen al hebben gerealiseerd.

1 Mooie steden en dorpen

Ruimtelijke kwaliteit

Wat willen we bereiken

Drenthe heeft mooie steden en dorpen. Die zijn altijd in ontwikkeling. Soms heeft een bebouwde omgeving een kwaliteitsimpuls nodig. De provincie wil hier een bijdrage aan leveren, door verpauperde of verpauperende situaties aan te pakken en door gestagneerde projecten los te trekken.

Regeling

In mei 2017 hebben Provinciale Staten ingestemd met de Regeling Herstructureringsfonds Ruimtelijke Kwaliteit, ten laste van de Investeringsagenda. Iedereen kan voor deze regeling een aanvraag indienen. De eigen bijdrage dient tenminste 50 procent te zijn. De subsidiehoogte bedraagt maximaal € 250.000. De projecten moeten voldoen aan een aantal randvoorwaarden, te weten: duurzaamheid, leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit en cofinanciering.

Doel

Met een ondersteuning vanuit het Herstructureringsfonds wil de provincie bereiken dat een locatie een impuls krijgt die positief uitstraalt naar de directe omgeving. Doel is tevens om verrommeling en verpaupering van kernen tegen te gaan en om gestagneerde projecten los te trekken.

Dit wordt gerealiseerd door met nieuwbouw, verbouw, functieverandering of sloop de ruimtelijke kwaliteit te vergroten. De regeling is beperkt tot de bebouwde kom en bedrijventerreinen en centrumgebieden die niet vallen onder het Binnenstadfonds.

Financiën

Vanuit de Investeringsagenda is € 5.150.000 beschikbaar. Hierbij komt een investeringsbedrag van tenminste dezelfde omvang als investering door de aanvragers. In de praktijk is het bedrag vele malen hoger, omdat de provinciale bijdrage vaak een betrekkelijk klein deel van de totale investeringen is.

Samen

Het initiatief voor het indienen van projecten ligt bij externe partijen. Dat kunnen gemeenten, particulieren en bijvoorbeeld woningcorporaties zijn. Stakeholders zijn vaak gemeenten die planologisch en vergunningtechnisch aan de lat staan en soms ook een financiële bijdrage leveren.

De provincie denkt mee en faciliteert in het stadium voorafgaand aan de aanvraag, beoordeelt de aanvragen voor de regeling en kent de subsidiebijdragen toe. De provincie heeft hierin dus de rol van facilitator, het initiatief voor de projecten ligt bij publieke en private partijen.

Resultaten

De regeling is in 2017 in werking getreden. In 2017 is één project gerealiseerd. De projectkosten bedroegen € 210.000, waarvan een bijdrage uit de regeling van € 105.000. In 2018 zijn tot nu toe vier projecten gehonoreerd met een omvang van ruim € 8 miljoen, waarvan een bijdrage uit de regeling van ruim € 420.000. In de pijplijn zitten nog vier

projecten à € 1 miljoen en er verkeert een aantal projecten in de verkenningsfase. De totale projectkosten van de tot nu toe in 2018 gehonoreerde projecten bedraagt circa € 5,5 miljoen, een factor 10 dus van de toegekende subsidie.

Mooie projecten

Enkele revitaliseringsprojecten die dankzij de regeling zijn of worden uitgevoerd:

- Gezondheidscentrum De Oostermoersevaart aan de Brink in Gieten
- De ijsbaan, skeelerbaan en belevingspark van Schaatsvereniging Nieuw-Buinen
- Revitalisering van 'Pleinwinkel' Zinger in Borger
- Brinkwonen in Schoonoord van Stichting Woonservice Drenthe

Effecten

Duurzaamheid

Een goede score op duurzaamheid, energetisch en bouw-fysisch, levert bij een aanvraag extra punten op. De systematiek is zodanig dat wanneer op dit aspect de inspanningen niet groter zijn dan de minimale wettelijke eis, er geen punten worden gescoord. In de praktijk betekent dit dat aanvragers veelal extra inspanningen leveren, meestal in de vorm van extra zonnepanelen, warmtepompen en dergelijke. Op die manier bevordert de regeling het meer doen dan wettelijk vereist is op het vlak van duurzaamheid.

Werkgelegenheid

Het gaat in alle gevallen om bouwprojecten. Dat betekent dat er een behoorlijke tijdelijke werkgelegenheid gegenereerd is in aanloop en tijdens het bouwproces. Dit is moeilijk te kwantificeren. Een structurele toename van de werkgelegenheid is aan de orde, maar is evenmin in exacte getallen uit te drukken. In vier van de vijf gevallen is met de bijdrage een nieuwe invulling van een leegstaand pand bewerkstelligd. Dit kunnen arbeidsplaatsen zijn die elders al bestonden, maar het is ook denkbaar dat er nieuwe werkgelegenheid is gecreëerd. Het feit dat projecten doorgang vinden dankzij een bijdrage of beter van kwaliteit worden draagt bij aan de werkgelegenheid.

Sociale cohesie

De regeling draagt ertoe bij dat bepaalde maatschappelijke functies zich kunnen vestigen of handhaven en dat niet altijd wordt gekozen voor de meest profijtelijke invulling. Dit helpt om belangrijke functies te behouden en dat komt de sociale cohesie ten goede. Juist vanwege de voorwaarde dat bijdragen bedoeld zijn voor projecten die het pand en het perceel overstijgen, treedt er een positief effect op voor de omgeving. Die omgeving en de ruimtelijke kwaliteit knappen ervan op. De regeling staat ook open voor particulieren en dat leidt ertoe dat ook bestaande en nieuwe bewoners aankloppen voor een bijdrage om hun eigen woonomgeving te verbeteren.

2 Omgeving van de luchthaven

Gebiedsontwikkeling Groningen Airport Eelde

Wat willen we bereiken

De omgeving van Groningen Airport Eelde is een unieke vestigingslocatie in Noord-Nederland, vanwege de luchthaven, de bereikbaarheid en het vijfsterrenlandschap. Vanuit de Investeringsagenda wordt een forse kwaliteitsimpuls voor het gebied mogelijk gemaakt.

Ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkelingen van het investeringskader Gebiedsontwikkeling Groningen Airport Eelde zijn de opwekking van zonne-energie, de versterking van de logistieke functie, een kennis- en testcentrum voor de onbemande luchtvaart (drones), logistiek en gebiedsontwikkeling, de herbestemming van de voormalige Rijksluchtvaartschool tot bedrijfsverzamelgebouw en de verbetering van de verkeersveiligheid en bereikbaarheid.

De ontwikkeling van de luchthavenomgeving gebeurt op basis van de Omgevingsvisie Drenthe, de gemeentelijke structuurvisie en plannen van instellingen en ondernemers. De gebiedsontwikkeling heeft een relatie met andere programma's binnen de provincie, zoals economie, energie, natuur, duurzaamheid en mobiliteit.

Doel

Doel van de provincie is om meer reuring, bedrijvigheid en verdiencapaciteit op en rondom de luchthaven te creëren, door te investeren in de verbetering van vestigingsfactoren. Bestaande functies in het gebied worden gecombineerd met nieuwe ideeën en netwerken, waardoor, aanvullend op de luchthavenfunctie, waarde wordt gegenereerd voor de regio. De investering komt toe aan vier 'majeure titels':

- Energielandgoed: verduurzaming bebouwde omgeving, realisatie zonnepark, toepassing van waterstof.
- Logistieke hub: doorontwikkeling logistieke functie rond de Flora Holland locatie.
- Kwaliteitsimpuls gebied: verbeteren verkeersveiligheid en bereikbaarheid, herbestemming vastgoed, kwaliteitsimpuls bedrijventerreinen.
- Doorontwikkeling visie: faciliteren broedplaats voor bedrijfseconomische en ruimtelijke ideeën.

Het resultaat van de inspanningen moet leiden tot een versterking van het vestigingsklimaat.

Rol van de provincie

De provincie is gebiedsregisseur van de regio en zet het zich vanuit die rol in voor ruimtelijk-economische ontwikkeling van de luchthavenomgeving.

Het programma 'Gebiedsontwikkeling Groningen Airport Eelde' loopt tot 2020. Per onderdeel lopen verschillende projecten met hun eigen samenstelling van belanghebbenden. De rol van de provincie kan per onderdeel en project verschillen: initiator, uitvoerder, subsidieverstrekker, deelnemer.

Financiën

Voor de ruimtelijk-economische structuurversterking van de luchthavenomgeving investeert de provincie € 8,2 miljoen in het gebied. Hiervan komt € 5,25 miljoen¹ uit de Investeringsagenda en € 2,95 miljoen uit provinciale middelen voor Verkeer & Vervoer, Economie, Natuur en Gebouwen. Met de financiële impuls wil de provincie financiering van derden loskrijgen tot een factor 3 tot 4 van de provinciale investering.

Samen

Er wordt bij de ontwikkeling van de luchthaven eendrachtig samengewerkt tussen overheden, kennisinstellingen en marktpartijen.

Resultaten

In het gebied is een forse slag gemaakt in de opwekking van zonne-energie. Op het start- en landingsterrein van de luchthaven wordt een zonnepark van 20 MW gerealiseerd. Op de daken op het luchthaventerrein en van Flora Holland worden PV panelen geïnstalleerd. Ook is in de opslag van energie in waterstof voorzien, onder andere voor de zero emission distributie en mogelijk ook voor de luchtvaart.

De aantrekkingskracht van de locatie is merkbaar in de bereidheid van ondernemingen om zich in het gebied te vestigen. Er zijn 25 bedrijven neergestreken in de RLS1957. Als gebouw C (het internaat) en de benedenverdieping van gebouw B klaar zijn, dan volgen er nog 5. De bedrijven zijn actief in de sectoren drones, luchtvaart, energie, zakelijke dienstverlening en creatieve industrie. Ongeveer 20% zijn startende ondernemingen.

Daarnaast zijn twee start-ups opgericht:

- DroneHub GAE is een netwerkorganisatie voor drone toepassing, resultaten zijn innovaties in dronetechologie, droneoperatie en bedrijfsontwikkeling.
- Goederen Hub is een logistieke ketenpartner, resultaat is logistieke diensten voor duurzame stadsdistributie.

En twee kennis en expertisecentra:

- Living Lab is een broedkamer voor nieuwe ideeën, resultaat is start-ups en verbetering gebruikruimte.
- Field Lab Logistiek is een innovatielab voor logistiek, resultaat zijn toepassingen op basis van internet of things.

Het programma heeft verder bijgedragen aan de versterking van de vestigingslocatie door de bereikbaarheid te verbeteren van Groningen Airport Eelde en Bedrijventerrein De Punt. Er zijn kwaliteitsimpulsen gegeven aan de bebouwde omgeving en het landschap, de landgoederen van Eelde-Paterswolde. Tot slot wordt de kwaliteit van de vestigingslocatie fors verbeterd met de herinrichting van het voorterrein van de luchthaven.

Effecten

Duurzaamheid

Met de realisatie van installaties voor zon-energie wordt een substantiële bijdrage geleverd aan de opwekking van groene energie. Waar mogelijk wordt geïnvesteerd in verduurzaming van de bebouwde omgeving. Daarnaast wordt geïnvesteerd in het vergroenen van de 'first-last mile distributie' in stad en regio vanaf de Flora Holland locatie.

¹ Na vermindering investeringskrediet Rijks Luchtvaartschool, Statenstuk 2018-837

Werkgelegenheid

De herontwikkeling van de Rijksluchtvaartschool heeft geleid tot nieuwe vestiging van bedrijven. De bedrijven zijn deels startend en deels 'opschalend'. Dat betekent dat de werkgelegenheid zowel door de vestiging als door de ontwikkeling van de bedrijven in directe zin is toegenomen. Ook de ontwikkeling van de Logistieke Hub heeft geleid tot nieuwe werkgelegenheid. Indirecte werkgelegenheid is er als gevolg van de projecten die in het kader van het programma worden uitgevoerd.

Bereikbaarheid

De verbetering van de bereikbaarheid betreft voornamelijk de herinrichting van de ontsluiting van bedrijventerrein De Punt en het voorterrein van de luchthaven. De logistieke hub levert een bijdrage aan de bereikbaarheid door de stadslogistiek van de stad Groningen te verbeteren.

3 Op fietse

Wat willen we bereiken

Drenthe heeft de ambitie om dé vrijetijdsprovincie en fietsprovincie van Nederland te zijn. Dit streven is onderdeel van het collegeakkoord. Het levert werkgelegenheid op in de recreatieve sector en draagt bij aan de mobiliteitsinfrastructuur. Hiervoor was het nodig om het huidige fietspadennetwerk in de provincie te verbeteren, uit te breiden en aan te passen op de wensen van de recreatieve en sportieve fietser. Er wordt hard en enthousiast aan gewerkt: Op fietse!

Doel

Om haar ambities waar te maken, heeft de provincie het project 'Kwaliteitsimpuls Optimaal Fietsnetwerk' gelanceerd. Het project valt binnen het deelprogramma Op Fietse, dat onderdeel is van het Programma Vrijtijdseconomie en Fietsen. Het richt zich op het optimaliseren van het fietsnetwerk in Drenthe. Meer fietsgebruik leidt tot meer bestedingen en meer werkgelegenheid in de recreatieve sector. Daarnaast ligt er een belangrijke relatie met gezondheid door het verhogen van fietsmobiliteit.

Aanpak:

- Het verbeteren van fietspaden
- Het realiseren van themaroutes
- Route informatie
- Arrangementen en fietsvoorzieningen, gekoppeld aan horeca en bezienswaardigheden
- Vergroten attractiewaarde met innovaties en beleving

Financiën

De investeringen in het kader van het project 'Op fietse' bedragen € 6,75 mln. Hiervan is de financiële dekking als volgt geregeld: De Investeringsagenda € 6,05 miljoen² en activeren investering fietspad VAM berg € 0,7 mln.

De middelen uit de Investeringsagenda worden vooral ingezet als cofinanciering. De gelden van de provincie in de Kwaliteitsimpuls zijn opgesplitst in een subsidieregeling infrastructuur van ruim € 3 miljoen en een subsidieregeling voor fietsbeleving, voorzieningen en innovatie van € 3 miljoen. Initiatiefnemers dienen aanvragen voor subsidies voor projecten rechtstreeks in bij de provincie.

Multiplier

Voor de twee subsidieregelingen geldt de cofinancieringsafspraken van een derde bijdrage door de provincie en twee derde door andere partijen. Er wordt vanuit gegaan dat cofinanciering leidt tot een multiplier van circa € 15 miljoen, bovenop de gelden uit de Investeringsagenda.

Samen

De provincie werkt intensief samen met gemeenten, het recreatieschap Drenthe, Marketing Drenthe, Sport Drenthe en natuurorganisaties. We zijn actief in het informeren, stimuleren en verbinden van initiatieven. De gelden worden voor het grootste deel geïnvesteerd in initiatieven van derden zoals terreineigenaren, gemeenten en ondernemers.

² Na vermindering aanleg fietspad VAM berg, Statenstuk 2018-837

Resultaten

Momenteel bevindt het project zich in de uitvoerende fase, wat betekent dat er aanvragen voor subsidies kunnen worden ingediend. In 2016 is € 268.000 geïnvesteerd door de provincie. In 2017 is € 2,22 miljoen uitgegeven. De prognose voor 2018 is dat € 2,40 miljoen geïnvesteerd zal worden.

Tientallen fietspaden

De projectenlijst bevat vele tientallen fietspaden, mountainbike routes, rustpunten en afstapplaatsen die nieuw worden aangelegd of een upgrading krijgen. In 2018 zijn tot nu toe in totaal 44 aanvragen binnengekomen voor beide regelingen. De regeling voor infrastructuur loopt voortvarend. Door meer inzet op bekendmaking, zijn tevens ruim voldoende aanvragen ingediend op de regeling Innovatie en Beleving.

In totaal zijn in de afgelopen jaren 86 projecten gesubsidieerd waarvan 44 infrastructurele projecten, fietspaden en mountainbikeroutes. Er hebben 42 projecten een bijdrage gekregen uit de regeling Innovatie en Beleving. Hier gaat het bijvoorbeeld om routes, route informatie, arrangementen en een MTB beleefpark.

Voorbeelden

Mooie voorbeelden zijn:

- Aanleg van een fietstracé op de VAM-berg; de voormalige vuilstort
- Vernieuwing van het fietsknooppuntennetwerk door Recreatieschap Drenthe
- Opening in mei 2018 van 28 rustpunten, een project met een belangrijke toevoeging aan het fiets- en wandelnetwerk

De 'Kwaliteitsimpuls Optimaal Fietsnetwerk' wordt eind 2019 afgerond.

Fietsen over de Col du VAM

Drenthe is nagenoeg plat. Op de Hondsrug na. Sinds kort heeft de provincie echter een echte berg: de VAM-berg. De voormalige vuilstort van Wijster is nu een hoge groene heuvel. Een nieuw fietspad is onlangs geopend voor iedereen die de Col du Vam wil bedwingen. Of het nou op de racefiets, mountainbike, handbike of lopend is.

Het fietstracé is aangelegd, mede met geld uit de Investeringsagenda. Er ligt een route met fietspaden van vier meter breed, geschikt voor in principe alle fietsers. Daarnaast komt er op de berg een mountainbike parcours en worden nieuwe wandelpaden aangelegd.

De provincie Drenthe heeft in dit project samengewerkt met Attero, Afvalzorg, de gemeente Midden- Drenthe en inwoners in de omgeving van de VAM-berg.

Effecten

Duurzaamheid

De fiets is het meest milieuvriendelijke en duurzame vervoermiddel. De fiets biedt een snel, flexibel en gezond alternatief voor gemotoriseerd verkeer.

Werkgelegenheid

De inzet van het programma Vrijtijdseconomie en deelprogramma Fietsen is het genereren van meer bestedingen en daarmee meer werkgelegenheid in de vrijetijdseconomie van Drenthe. De investeringen in infrastructuur leveren veel tijdelijke werkgelegenheid op.

Bereikbaarheid

Juist voor korte ritten, zoals naar school of werk, biedt de fiets een snel, flexibel en gezond alternatief voor gemotoriseerd verkeer. Voorwaarde is dat er een kwalitatief goed netwerk aan fietspaden en routes beschikbaar is om goed en veilig te kunnen fietsen.

Sociale cohesie

Veel inwoners zijn betrokken als organisator of deelnemer aan de talloze fietsevenementen die jaarlijks plaatsvinden. Goede voorbeelden zijn de grote groepen vrijwilligers die meewerken aan evenementen zoals de ronde van Drenthe, de Drentse Fiets4daagse of de Superprestige in Gieten. Het project wordt gerealiseerd met brede betrokkenheid van ondernemers en inwoners.

Aansluiten op EU en Rijk

Op rijksniveau is Drenthe partner in de Tour de Force, de landelijke agenda Fiets 2020. Op Europees niveau zijn contacten gelegd met verschillende organisaties die een bijdrage leveren op het gebied van fietsen. Op mondiaal niveau is Drenthe de eerste UCI Bike Region.

4 Krachtige binnensteden

Binnenstadfonds

Wat willen we bereiken

Binnensteden zijn voortdurend in beweging. Veranderingen in de detailhandel en horeca hebben de afgelopen jaren veel impact gehad. De provincie streeft samen met gemeenten en ondernemers naar sterke en toekomstbestendige binnensteden. Vanuit de Investeringsagenda wordt een impuls gegeven aan de binnensteden van de zeven grootste kernen in Drenthe.

Doel

Het doel van het project is het geven van een impuls aan de binnensteden van de zeven grootste kernen van Drenthe. Dit zijn Assen, Emmen, Hoogeveen, Meppel, Beilen, Coevorden en Roden. We doen dit door het aanjagen, helpen tot stand komen en faciliteren van de uitvoering van robuuste en toekomstbestendige binnenstadplannen.

Er is een aantal criteria waaraan deze plannen moeten voldoen, namelijk: aanpak leegstand, verminderen vierkante meters winkelaanbod, toekomstbestendig binnenstadsplan met draagvlak en exploitatieopzet.

Financiën

De provincie heeft voor het project € 13 miljoen gereserveerd vanuit de Investeringsagenda. Er is sprake van een cofinancieringsvoorwaarde: elke euro van de provincie moet aangevuld worden met tenminste 1 euro van de gemeente en 1 euro van betrokken stakeholders. De provinciale bijdrage bedraagt dus maximaal 33 procent van de projectkosten. We zien in verschillende steden dat de vastgoedinvesteringen ruimschoots de betreffende bijdrage gaan overschrijden. Dit leidt voor de gehele provincie tot een multiplier van 7,5.

Voor Assen en Emmen is inmiddels € 3 miljoen vanuit de provincie beschikbaar gesteld, voor Hoogeveen en Meppel € 2 miljoen, voor Coevorden € 1,5 miljoen en voor Midden Drenthe en Noordenveld € 0,75 miljoen. In totaal wordt er minimaal € 39 miljoen in de zeven Drentse binnensteden geïnvesteerd. Er mag 10 procent van de provinciale financiering ingezet worden voor planvorming. De regeling heeft een looptijd tot en met 1 september 2019, waarbij uitvoering en realisatie een langere doorloop kent.

Samen

De provincie werkt samen met de zeven betreffende gemeenten en met de betrokken ondernemers, winkeliers, vastgoedeigenaren en ontwikkelaars in de centrumgebieden. Voor de ontwikkelingen in de binnensteden zijn de gemeenten de initiatiefnemer en regisseur. De provincie geeft een impuls aan de ontwikkeling in de binnenstad en kijkt mee met plannen, inspireert en zet haar netwerk in.

Resultaten

Inmiddels hebben zes van de zeven steden hun aanvraag ingediend en toegezegd gekregen. Er is al een aantal successen te benoemen:

Mooie voorbeelden

In alle kernen heeft het binnenstadfonds geleid tot focus op de vitale binnenstad. Dit heeft geresulteerd in binnenstadplannen die met brede participatie tot stand zijn gekomen. Middels lokale subsidies komen deze plannen de komende jaren tot uitvoer.

Bijzonder zijn de ontwikkelingen in Meppel waar het binnenstadfonds is aangewend voor de inrichting van de buitenruimte rondom de oude V&D, waar de eigenaar een bioscoop van maakt. In Coevorden leidt het instellen van het provinciaal fonds tot het vrijmaken van een gemeentelijke bijdrage om te investeren in de binnenstad. In Assen helpt het fonds in de herontwikkeling van het Koopmansplein, in Emmen worden diverse transformatieprojecten in het kernwinkelgebied en in de aanloopstraten met de bijdragen gefinancierd.

Effecten

Beoogd wordt om bij te dragen aan werkgelegenheid, het voorzieningenniveau, ruimtelijke kwaliteit en beleving voor de betreffende steden. Daarbij hebben deze kernen een belangrijke rol op het aspect leefbaarheid. Tevens wordt de leegstand van winkelpanden teruggedrongen en er is sprake voor hernieuwde aandacht voor het compact, levendig en toekomstbestendig maken van de binnensteden. Dit draagt bij aan het behoud en zo mogelijk groei van werkgelegenheid in Retailsector.

5 Werken aan de toekomst van Veenhuizen

Wat willen we bereiken

Veenhuizen is een bijzondere enclave in Drenthe. Het dorp biedt veel werkgelegenheid in de gevangenissen. Ook is Veenhuizen bijzonder wat betreft geschiedenis en monumentale gebouwen. Het dorp is als onderdeel van de Koloniën van Weldadigheid in de race voor een plek op de Werelderfgoedlijst van UNESCO. Cultureel gezien stond Veenhuizen de afgelopen jaren landelijk in de schijnwerpers dankzij het theaterevenement Pauperparadijs.

Doel

De Rijksoverheid heeft in Veenhuizen een ensemble aan gebouwen en grond in bezit: circa honderd 100 panden, bossen en landbouwgronden. Belangrijke complexen als het Gevangenismuseum, het Maallustcomplex, hotel Bitter en Zoet, en het Ambachtscluster maken hier deel van uit.

De Rijksoverheid wil als eigenaar afscheid nemen van de gebouwen, landbouwgronden en bossen in Veenhuizen. De vervreemding van het zogenaamd 'overtollig' gesteld Rijksbezit in Veenhuizen is een historische stap. Het is van essentieel belang dat die toekomstbestendig en zorgvuldig wordt uitgevoerd. Door middel van een gerichte eenmalige financiële bijdrage wil de provincie hieraan bijdragen en haar verantwoordelijkheid nemen in het borgen van een ontwikkelgericht rentmeesterschap in dit unieke gebied. Doel van een bijdrage uit de Investeringsagenda is om het erfgoed van Veenhuizen te behouden en te ontwikkelen zodat er een levendige omgeving komt, waarin wordt gewerkt, gerecreëerd en gewoond.

Context

Veel van het Rijksvastgoed in Veenhuizen dat Justitie in gebruik had is nog eigendom van het Rijksvastgoedbedrijf en is overtollig gesteld. Nadat het Rijksvastgoedbedrijf kenbaar had gemaakt het Rijksvastgoed te gaan vervreemden, hebben provincie en de gemeente Noordenveld er nadrukkelijk voor gepleit het waardevolle ensemble aan Rijksvastgoed met de vele Rijksmonumenten uit cultureel en economisch perspectief 'bij elkaar te houden'.

Rentmeester

Streven is om het geheel bij een partij onder te brengen; de nieuwe rentmeester. De verantwoordelijkheid hiervoor als het gaat om de te volgen procedures etc. ligt bij het Rijksvastgoedbedrijf.

Vervolgens komt er een onderhandelingstraject waarin het Rijksvastgoedbedrijf met de nieuwe rentmeester tot afspraken moet komen over de middelen en condities voor de overdracht en instandhouding van het vastgoed in Veenhuizen. Komen partijen eruit, dan wil de provincie daarna met de nieuwe rentmeester afspraken gaan maken over een ruimtelijk en economisch programma, gericht op een verdere versteviging van de economisch basis in Veenhuizen met nieuwe bedrijvigheid.

Samen

De provincie en de gemeente Noordenveld maken zich samen sterk om in samenwerking met het Rijksvastgoedbedrijf het overtollig gesteld Rijksvastgoed in Veenhuizen onder te brengen bij de eerder aangehaalde nieuwe rentmeester. De bestuurlijke samenwerking krijgt gestalte in de Bestuurscommissie Veenhuizen die na de zomer van 2018 weer operationeel is geworden.

Financiën

De provincie heeft in de Investeringsagenda € 750.000 gereserveerd voor Veenhuizen. Voor eventuele provinciale investeringen in dit programma kunnen middelen uit de Investeringsagenda worden in gezet.

Resultaten

Er kan op zijn vroegst in 2019 een investering worden gedaan in Veenhuizen, omdat de provincie in afwachting is op de eerder aangegeven te volgen procedures op Rijksniveau. Na het volgen van deze procedures door het Rijk en het aantrekken van de nieuwe rentmeester zal de provincie in overleg treden met betrokken partijen over het opstellen van plannen en projecten die zijn gericht op het versterken van de economische mogelijkheden in Veenhuizen. Op basis hiervan worden voorstellen geformuleerd richting de Staten over een eventuele provinciale bijdrage uit de Investeringsagenda Werken aan de toekomst van Veenhuizen.

6 Onze musea

Culturele investeringen

Wat willen we bereiken

Drenthe heeft een aantal grote musea met landelijke uitstraling en bekendheid. Wij zijn daar trots op. De musea trekken veel bezoekers en hebben daarmee economische impact. Ze zijn bovendien van grote waarde voor de – typisch – Drentse culturele infrastructuur. Samen met haar partners investeert de provincie in de musea om ze nog aantrekkelijker en waardevoller te maken.

Doel

Met middelen uit de Investeringsagenda wil de provincie de grote Drentse musea verder versterken en optimaliseren. We willen zo bevorderen dat onze musea hun positie in het Nederlandse museumlandschap behouden. Dit is zowel van het belang voor het Drentse cultuurbeleid als voor het streven om de mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding en de vrijetijdseconomie in Drenthe te versterken.

Financiën

Voor vijf grote Drentse musea is € 14 miljoen tot €15 miljoen nodig, waarvan € 4,125 miljoen komt uit de provinciale Investeringsagenda. Er is aan cofinanciering inmiddels € 5,1 miljoen binnen of toegezegd. Een bedrag van 5 à 6 miljoen euro moet nog verworven worden door het Herinneringscentrum Kamp Westerbork.

Naast de musea hebben we ook de kunstenaarsfabrieken in de Investeringsagenda meegenomen. Van de € 4,125 miljoen was hiervoor een bedrag van € 356.000 beschikbaar. Van de beschikbare € 4,125 miljoen was € 600.000 beschikbaar voor het Drents Museum en € 100.000 voor één van de drie gebouwen van de voormalige Rijksluchtvaartschool (RLS). Omdat de provincie eigenaar is van het Drents Museum en de gebouwen van de RLS eigendom van de provincie zijn, is hiervoor een separaat investeringskrediet vastgesteld dat niet drukt financiële ruimte van de Investeringsagenda.

Multiplier

De gelden uit de Investeringsagenda worden dus nu al gematched met een bedrag van ruim € 5 miljoen aan cofinanciering. Naar verwachting komt daar nog een bedrag van € 5 à 6 miljoen aan externe middelen bij voor de vernieuwingen van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork. In de rijksbegroting 2019 is een bijdrage van € 1 miljoen van het ministerie van VWS, de hoofdsubsidiënt van het Herinneringscentrum, voor deze nieuwe plannen opgenomen.

Samen

Cultuur wordt breed gedragen. Voor de provincie zijn de directies en de besturen van de musea de belangrijkste stakeholders, naast diverse gemeenten en cultuurfondsen, die ook financieel bijdragen leveren. Er zijn nergens particuliere investeerders betrokken. De directies van de musea vervullen de rol van opdrachtgevers. Alleen bij het Drents Museum (en bij de RLS), is de provincie opdrachtgever, omdat die gebouwen ons eigendom zijn. Bij de andere musea (en bij de andere kunstenaarsfabrieken) vervult de provincie verschillende rollen, als co-subsidiënt, aanjager en stimulator.

De musea

Gevangenis museum

De middelen uit de Investeringsagenda, te weten € 590.000, zijn samen met eigen middelen

van het museum, volledig gebruikt om gewenste verbeteringen te realiseren. Deze investering is nog verder aangevuld door het museum zelf met € 155.000 en door de gemeente Noordenveld met € 50000. Op 23 maart 2018 is de nieuwe expositie in gebruik genomen.

Uit andere provinciale bronnen dan de middelen uit de Investeringsagenda is, na de bovengenoemde realisatie, € 400.000 beschikbaar gesteld aan het Gevangenis­museum om nog meer tentoonstellingsruimte te realiseren. In deze extra ruimte kan dan nog uitgebreider het verhaal van de onvrije kolonie verteld worden. De gemeente Noordenveld draagt hiervoor € 200.000 bij, het Gevangenis­museum zelf € 1,4 miljoen, waarvan € 600.000 van de Bankgiroloterij. Aan de voorbereiding van de uitvoering van die nieuwe plannen wordt nu gewerkt. Naar verwachting kunnen deze in 2020 of 2021 gerealiseerd zijn.

Hunebedcentrum

Het Hunebedcentrum werkt uiteindelijk met een budget van € 1,6 miljoen. Uit de provinciale Investeringsagenda komt € 979.000, de gemeente Borger-Odoorn draagt € 180.000 bij, het resterende bedrag komt van verschillende culturele fondsen en uit eigen middelen van het Hunebedcentrum.

Met de genoemde bedragen is eerst een nieuw entreegebouw gerealiseerd, dat op 1 juni 2018 in gebruik is genomen. Dit is een duidelijke verbetering. Het hoofddoel van de investering is de beoogde nieuwe expositie in het hoofdgebouw. Die wordt in januari 2019 geopend. Hiermee zijn de toegezegde gelden uit de Investeringsagenda dan volledig besteed.

Drents Museum

Een deel van de beoogde veranderingen in het oude gedeelte van het museum en de beoogde veranderingen in het depot zijn inmiddels gerealiseerd. Hiervoor zijn ook eigen middelen van het museum ingezet. In het tweede of het derde kwartaal van 2019 zullen de overige beoogde verbeteringen in het oude gebouw klaar zijn. De aanvankelijk toegezegde € 600.000 uit de Investeringsagenda is dan in zijn geheel volgens plan besteed. Het Drents Museum heeft zelf in totaal ook gezorgd voor een bedrag van € 600.000.

Huis van Weldadigheid

De noodzakelijke verbeteringen van het voormalige Inforiumgebouw in Frederiksoord waren op tijd gerealiseerd. Hiervoor zijn eigen middelen van de Maatschappij van Weldadigheid en eerder beschikbaar gestelde provinciale middelen benut. Het gebouw is in april 2018 gebruikt voor de viering van het 200-jarig bestaan van de Maatschappij. Daarna is het gebruikt als basis voor Into Nature II, de kunst- en natuurtentoonstelling, en voor het bijzondere theaterproject Welstaat.

Vanaf oktober 2018 is begonnen met het inrichten van de zogenoemde 'experience'; expositie, museum en bezoekerscentrum ineen. Hier kunnen bezoekers zien, beleven en ervaren wat de bewoners van de vrije kolonie Frederiksoord overkwam, toen zij vanuit andere delen van ons land in Drenthe arriveerden. In mei 2019 wordt het Huis van Weldadigheid in volle glorie officieel geopend. Voor de zogenoemde 'experience' wordt de € 600.000 uit de Investeringsagenda geheel gebruikt. Daarnaast worden ook eigen middelen van de Maatschappij ingezet en middelen van de gemeente Westerveld.

Medio 2016 was de verwachting nog dat het nieuwe museum en bezoekerscentrum in april 2018 geopend zou kunnen worden. Dat is te optimistisch gebleken. De financiële opzet van het gehele plan moest ingrijpend gewijzigd worden.

Inmiddels heeft de provincie, uit andere provinciale bronnen dan de middelen uit de Investeringsagenda, een extra bedrag van € 325.000 beschikbaar gesteld voor het Huis van Weldadigheid. Datzelfde bedrag is extra beschikbaar gesteld door de Maatschappij van Weldadigheid. De gemeente Westerveld heeft € 200.000 bijgedragen.

Herinneringscentrum Kamp Westerbork

Voor de noodzakelijke veranderingen en verbeteringen in het Herinneringscentrum, is in de Investeringsagenda een bedrag van € 1 miljoen toegezegd. De plannen voor het Herinneringscentrum zijn uitgebreid ten opzichte van de plannen die in het voorjaar 2016 bekend waren. Het Herinneringscentrum heeft nog een grote stap te maken met de verwerving van de benodigde externe middelen. In april 2018 zijn de plannen door de directie aan het college van Gedeputeerde Staten gepresenteerd. De verwachting is dat de ingrijpende veranderingen eind 2020 gerealiseerd kunnen zijn. De opgetreden vertraging is enerzijds veroorzaakt door nadere bezinning op (en uitbreiding van) de plannen, maar ook door benodigde planologische procedures en door de gebleken wettelijke noodzaak om een vleermuizenkolonie te herhuisvesten.

Kunstenaarsfabrieken

Voor zogenoemde kunstenaarsfabrieken is in de Investeringsagenda een bedrag van € 356.000 gereserveerd. Tot nu toe is hiervan € 100.000 gebruikt voor het geschikt maken van één van de drie gebouwen van de RLS in Eelde (dit bedrag wordt dus als een investering gezien waarop zal worden afgeschreven). Zoals bekend zijn die gebouwen eigendom van de provincie. Met andere provinciale middelen zijn en worden de andere twee gebouwen gerestaureerd. Cofinanciering door derden is hier niet aan de orde. De plannen voor het Rensenpark in Emmen hebben in het begin enige vertraging opgelopen, maar beginnen nu een steeds vastere vorm te krijgen. Deels is dit gebied al veranderd in een creatief park, waar steeds iets nieuws te beleven is. De provincie stelt hier vanuit de Investeringsagenda een bedrag van € 150.000 voor beschikbaar. De gemeente Emmen investeert fors in de realisering van de plannen voor het Rensenpark, die middelen vermelden wij hier niet als cofinanciering. Feitelijk moeten onze bijdrage van € 150.000 als aanvullend op de hoofdfinanciering door de gemeente Emmen worden gezien. De planvorming in Assen voor een kunstenaarsfabriek is ernstig vertraagd. De gemeente Assen is leidend in deze ontwikkeling. Wij wachten de verdere gang van zaken af, maar onderzoeken ondertussen ook of elders nog mogelijkheden zijn.

Resultaten

Doel van de investeringen was versterking van de grote Drentse musea. We mogen inmiddels constateren dat, mede dankzij het geld uit de Investeringsagenda, met name het Gevangenismuseum, het Hunebedcentrum en het Drents Museum al aantrekkelijker zijn gemaakt. Tevens kunnen we constateren dat er in mei 2019 in Frederiksoord een zeer aantrekkelijk en goed geoutilleerd Huis van Weldadigheid zal staan.

De plannen voor de verbeteringen in het Herinneringscentrum Kamp Westerbork zijn ambitieus en zeer interessant, maar er moet hier nog veel gebeuren. Van belang blijft dat wij als provincie een belangrijke eerste stap gezet hebben met onze toegezegde bijdrage. Dit zal de andere beoogde financiers zeker vertrouwen geven. Het Rijk heeft inmiddels ook € 1 miljoen toegezegd en gesprekken met andere mogelijke financiers zijn in gang gezet. De 'kunstenaarsfabriek' in de RLS in Eelde is gerealiseerd en in Emmen zal de provincie binnenkort daadwerkelijk financieel bijdragen aan de creatieve ontwikkelingen in het Rensenpark.

Effecten

Werkgelegenheid

Investeringen in cultuur laten zich moeilijk vangen in exacte werkgelegenheidseffecten. Bij alle projecten zijn zo mogelijk regionale bedrijven ingeschakeld bij de uitvoering. Tijdelijke werkgelegenheid is zowel neergeдаald bij lokale en regionale bouw-, inrichtings- en installatiebedrijven en bij gespecialiseerde (ontwerp)bureaus. Die laatste zijn vrijwel allemaal in de Randstad gevestigd. Ruwweg gezegd kan worden dat met een tijdelijke arbeidsplaats gemiddeld een bedrag van € 75.000 is gemoed. Verder geldt dat van investeringen in

cultuur altijd wordt geprofiteerd door de musea zelf, via de entreegelden en via de bestedingen in de museumwinkels en in de museumcafé's. Maar ook de omliggende horeca (consumpties en logies) en de overige omringende middenstand, met name de speciaalwinkels, profiteren hiervan

Duurzaamheid

Bij de nieuwbouw en verbouw is en wordt veel aandacht besteed aan de duurzaamheid. Dit met name door gebruik te maken van duurzame materialen en door aandacht te besteden aan mogelijkheden voor besparingen op het energiegebruik. Deze maatregelen komen ook de exploitatie ten goede.

Sociale cohesie

De betrokken musea hebben beroepskrachten, maar ook grote groepen vrijwilligers, vriendenverenigingen en businessclubs. Zij zijn en worden nauw betrokken bij de veranderingen. Die veranderingen en verbeteringen versterken het gevoel van trots op hun musea en worden, direct of indirect, ook gezien als beloning voor hun inzet voor de musea.

Zichtbaarheid voor de bewoners van Drenthe

Voor bewoners van Drenthe zijn en worden de musea nog aantrekkelijker gemaakt voor een kennismakingsbezoek en/of een herhalingsbezoek. Omwonenden zijn en/of worden geïnformeerd over de veranderingen en verbeteringen in de musea.

7 Versterking van het Drentse bedrijfsleven

Bedrijvenregelingen Dutch TechZone en Bedrijvenregeling Drenthe

Wat willen we bereiken

De regionale economie en werkgelegenheid staan voor het college van Gedeputeerde Staten met stip op 1. Het college wil de economische structuur van Drenthe een forse impuls geven. Daarom wordt vanuit de Investeringsagenda financieel bijgedragen aan regelingen om het bedrijfsleven te ondersteunen bij groei en innovatie.

Doel

Drenthe gaat voor een aantrekkelijk vestigings- en investeringsklimaat voor ondernemingen. Met de bedrijvenregelingen stimuleert de provincie nieuwvestiging en uitbreiding van stuwende bedrijvigheid in Drenthe. Daarmee wordt aanvullende werkgelegenheid gecreëerd en economische structuurversterking van Drenthe gestimuleerd. Met directe 'op-maat' ondersteuningsmaatregelen kan net dat laatste zetje gegeven worden zodat bedrijven kunnen uitbreiden en zich kunnen vestigen. Vooral in Zuidoost Drenthe (de regio Dutch TechZone) liggen er kansen voor de economische structuurversterking.

De provincie heeft twee bedrijvenregelingen in het leven geroepen: de Bedrijvenregeling Drenthe en de Bedrijvenregeling Dutch TechZone. Hiermee worden investeringen van bedrijven uitgelokt, door projecten te stimuleren op het gebied van groei, vestiging en innovatie. De regelingen dragen bij aan groei van de werkgelegenheid en verbetering van de concurrentiepositie van Drenthe ten opzichte van andere regio's.

Bedrijven kunnen zelf aanvragen indienen voor de regelingen. De belangrijkste factor in een aanvraag is het creëren van werkgelegenheid. Daarop wordt dan ook gestuurd. Bedrijven moeten na ontvangst van de subsidies achteraf ook verantwoorden wat zij daadwerkelijk aan werkgelegenheid hebben gecreëerd. Het Samenwerkingsverband Noord-Nederland voert de regelingen uit.

Resultaten

In totaal is er sprake van een geraamde werkgelegenheidsimpuls van circa 900 arbeidsplaatsen en circa € 95 tot € 125 miljoen aandirecte investeringen.

Bedrijvenregeling Dutch TechZone

Aanpak

In samenwerking met het Rijk, provincie Drenthe en de gemeenten Coevorden, Emmen, Hoogeveen en Hardenberg is in augustus 2015 de Commissie Vollebregt/Alberda van Ekenstein geïnstalleerd en heeft advies uitgebracht over de economische structuurversterking van de regio Dutch TechZone (voorheen Vierkant voor Werk). De partners hebben in juli 2016 een samenwerkingsovereenkomst ondertekend waarin onder andere budget is toegezegd voor een bedrijvenregeling. De 'Bedrijvenregeling Dutch TechZone' is een van de eerste concrete resultaten van de samenwerking tussen de regio en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat gericht op de economische structuurversterking van de regio.

De 'Bedrijvenregeling Dutch TechZone' bestaat uit drie deelregelingen:

- De Arbeidsplaatsenregeling (APR) richt zich op het creëren van werkgelegenheid door een premie beschikbaar te stellen per gecreëerde arbeidsplaats.
- De Rentekostenregeling (RKR) verlaagt effectief de rentelasten van externe financiering voor vestiging, groei en innovatie en maakt leningen daardoor aantrekkelijker.
- De Regionale Investeringssteun Drenthe (RID, voorheen IPR) richt zich op het creëren van werkgelegenheid door een premie te verstrekken voor investeringen in bedrijfsgebouwen en bedrijfsuitrusting. Een ondernemer kan subsidie krijgen voor de uitvoering van projecten gericht op uitbreiding, vestiging, diversificatie, innovatie of fundamentele wijzigingen van bedrijfsactiviteiten in het gebied.

Financiën

Voor de twee bedrijvenregelingen is vanuit de Investeringsagenda in totaal € 7 miljoen beschikbaar. Hieraan is toegevoegd € 1,5 miljoen vanuit het VES; Versterking Economische Structuur.

Voor de bedrijvenregeling Dutch TechZone is in totaal € 15 miljoen beschikbaar voor de periode 2017-2019. De gemeenten Coevorden, Emmen en Hoogeveen en het Ministerie van EZK dragen hier in totaal € 8,5 miljoen bij en de provincie Drenthe € 6,5 miljoen.

Van de Bedrijvenregeling Dutch TechZone wordt uiteindelijk verwacht:

- Investering bedrijfsleven: € 85 miljoen tot € 100 miljoen
- Werkgelegenheid: 700 arbeidsplaatsen

Samen

De Drentse gemeenten, het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, de NOM, de Commissie Vollebregt, ondernemers en het Samenwerkingsverband Noord-Nederland zijn nauw betrokken bij de opzet van het instrument. De regelingen worden uitgevoerd door het SNN. De provincie heeft een trekkersrol vervuld.

Op 1 maart 2017 werd de Bedrijvenregeling Vierkant voor Werk opengesteld. De regeling heeft een sterke bijdrage geleverd aan de doelstelling van economische structuurversterking met een investeringsimpuls van € 61 miljoen en een werkgelegenheidsimpuls van 405 arbeidsplaatsen in 2017.

Begin 2018 is de regeling geëvalueerd. Inhoudelijk is er aanleiding geweest om op een aantal punten scherpere keuzes te maken en de criteria en puntentelling te verhelderen en te vereenvoudigen. Op basis hiervan is de 'Bedrijvenregeling Dutch TechZone' op 11 juni 2018 opengesteld. Hierbij is gekozen voor het tender-principe. De kwalitatief beste aanvragen komen met voorrang in aanmerking voor subsidie. De subsidies worden op volgorde van de rangschikking verstrekt, totdat het subsidieplafond is bereikt.

Bedrijvenregeling Drenthe

Aanpak

Via een intensieve samenwerking met de betreffende Drentse gemeenten is deze bedrijvenregeling ontwikkeld. De Bedrijvenregeling Drenthe is bedoeld voor de overige gemeenten in Drenthe. De gemeenten Westerveld, Midden Drenthe, Noordenveld, Assen, Tynaarlo en Borger-Odoorn participeren in de regeling. De Bedrijvenregeling Drenthe bestaat uit twee regelingen:

- De APR richt zich op het creëren van werkgelegenheid door een premie beschikbaar te stellen per gecreëerde arbeidsplaats.
- De RKR, verlaagt effectief de rentelasten van externe financiering voor vestiging, groei en innovatie en maakt leningen daardoor aantrekkelijker.

Financiën

Voor de twee bedrijvenregelingen is vanuit de Investeringsagenda in totaal € 7 miljoen beschikbaar. Hieraan is toegevoegd € 1,5 miljoen vanuit het VES; Versterking Economische Structuur.

In de Bedrijvenregeling Drenthe wordt iedere provinciale euro aangevuld door een gemeentelijke euro, de cofinanciering is dus 50 procent. De gemeenten Westerveld, Midden Drenthe, Noordenveld, Assen, Tynaarlo en Borger-Odoorn participeren in de regeling.

Van de Bedrijvenregeling Drenthe wordt het volgende uiteindelijk verwacht:

- Inzet provincie (€ 2 mln) en gemeenten (€ 1,5 mln): € 3,5 miljoen
- Investering bedrijfsleven: € 10 miljoen tot € 15 miljoen
- Werkgelegenheid: 200 arbeidsplaatsen

Samen

De Drentse gemeenten, de NOM en het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) zijn nauw betrokken bij de opzet van het instrument. De regelingen worden uitgevoerd door het SNN. De provincie heeft een trekkersrol vervuld. De provincie heeft beide regelingen vastgesteld.

Resultaten

De Bedrijvenregeling Drenthe is op 8 januari 2018 opengesteld. Tot de peildatum van 4 september 2018 was er € 0,5 mln. aan subsidie verleend met een werkgelegenheidsimpuls van 93 arbeidsplaatsen.

Effecten

Duurzaamheid

Duurzaamheid, wat betreft criteria als CO2-reductie, biobased economy en circulaire economie, is als thema meegenomen in de puntenscore om in aanmerking te komen voor subsidie.

Werkgelegenheid

Werkgelegenheid is één van de belangrijkste onderdelen van de bedrijvenregelingen. Er moet een minimaal aantal arbeidsplaatsen gerealiseerd worden om überhaupt in aanmerking te komen voor subsidie. Voor de bedrijvenregeling Drenthe stond de teller op de peildatum 4 september 2018 op 93 arbeidsplaatsen. De bedrijvenregeling Dutch TechZone realiseerde in 2017 in totaal 405 arbeidsplaatsen.

Een van de belangrijke criteria om in aanmerking te komen voor subsidie is verankering van het bedrijf in de regio. Verder kunnen er punten worden gescoord op opleidingsfaciliteiten. Door te investeren in opleidingsfaciliteiten kan een bijdrage worden geleverd aan versterking van de economische structuur.

Sociale Cohesie

Werkgelegenheid is een topprioriteit binnen het Drentse economische beleid: het hebben van een baan is een basisvoorwaarde. Het is een van de belangrijkste remedies tegen

sociale uitsluiting. Het zorgt voor persoonlijke ontplooiing en de mogelijkheid tot deelname aan bredere culturele en maatschappelijke verbanden. Met tot nu toe 500 banen is hier een goede bijdrage aan geleverd.

8 Snel internet voor iedereen

Breedband overal in Drenthe

Wat willen we bereiken

In het voorjaar van 2019 is in de witte gebieden in Drenthe breedband beschikbaar dat minimaal voldoet aan de Europese norm voor Next Generation Access (minimale snelheid van 30 MB/sec), zodat optimaal gebruik kan worden gemaakt van de innovaties die via breedband beschikbaar zijn en komen. Daarmee wordt een digitale kloof voorkomen en de economie en leefbaarheid versterkt op het platteland.

De provincie streeft er samen met gemeenten en andere partners naar om witte gebieden in Drenthe zo spoedig te voorzien van snel internet. Hiervoor worden middelen uit de Investeringsagenda ingezet. Eind 2018 hebben 9.000 witte adressen de beschikking over snel internet en wordt hard gewerkt aan de aanleg van breedband in de rest van Drenthe.

Doel

Het project Breedband heeft als doel dat in het voorjaar van 2019 alle witte adressen in Drenthe de beschikbaarheid hebben over snel internet. Dit zijn adressen met minder dan 30 `mbits' internetsnelheid per seconde. Bovendien gaat het om plekken waar vanuit de markt de komende drie jaren ook geen initiatieven worden verwacht om breedband aan te leggen.

Witte adressen zijn verspreid en liggen veelal in het buitengebied. De markt ziet hier geen kansen en acteert daardoor niet. Omdat er sprake is van marktfalen en er een duidelijke relatie ligt tussen de beschikbaarheid van snel internet en krimp, werkgelegenheid en de agrarische en recreatieve sector, pakt de provincie deze taak op.

De provincie stimuleert en faciliteert lokale initiatieven om de witte adressen te voorzien van snel internet. Samen met partners zet de provincie in de periode 2015-2019 in op de realisatie van breedband in heel Drenthe.

Aanpak

De provincie ondersteunt de coöperatieve aanpak en zet haar middelen zoveel mogelijk revolverend in. In de uitwerking is ervoor gekozen om gebruik te maken van de lokale organisatiekracht door lokale initiatieven te ondersteunen en te faciliteren, gecombineerd met het benutten van de kennis en uitvoeringskracht van marktpartijen. Deze bewonersinitiatieven dienen zich te ontwikkelen tot netwerkbedrijven die uiteindelijk ook verantwoordelijk zijn voor de exploitatie van het netwerk.

Regisseur

De stichting `VerbindDrenthe' is opgericht om inhoudelijke ondersteuning te bieden aan de bewonersinitiatieven. De provincie heeft een regisserende en faciliterende rol in dit project en geeft hieraan invulling met de stichting VerbindDrenthe en door het verstrekken van subsidies en leningen aan de lokale initiatieven. Het initiatief voor het traject van vraaginventarisatie tot daadwerkelijke aanleg ligt bij bewoners zelf.

Samen

Breedband is een gezamenlijke ambitie van de provincie en de Drentse gemeenten. Tevens wordt samenwerking gezocht met marktpartijen, zowel voor de aanleg als voor het leveren van diensten over het aangelegde netwerk. We zien dat marktpartijen steeds meer bewegen.

De focus van het project ligt inmiddels op verdere professionalisering en samenwerking. De stichting VerbindDrenthe biedt veel ondersteuning. Zo voert zij meer regie om het snelle internetnetwerk aan te leggen en is er een expertpool opgezet voor de inhoudelijke ondersteuning van initiatieven. Zo worden samenwerking en opschaling gestimuleerd en daarmee helpen wij initiatieven om de exploitatie rendabel te krijgen en te houden.

Statenwerkgroep

Er is in Provinciale Staten een werkgroep breedband, zodat de staten goed op de hoogte blijven van de voortgang van het project. Binnen de provinciale organisatie liggen er verder relaties met de programma's Krimp en Leefbaarheid, Vrijtijdseconomie, Economie en Energie.

Financiën

Er is in totaal € 9 miljoen gereserveerd vanuit de Investeringsagenda voor de aanleg van de breedbandnetwerken en om het risico van de leningen af te dekken. Voor de financiering van het aansluiten van de witte en zogenoemde grijze adressen is voorzien dat ongeveer voor € 67 miljoen aan leningen uitgezet zou kunnen worden. De aanleg van het netwerk wordt hiermee gefinancierd. Andere partijen hebben inmiddels voor een bedrag van bijna € 10 miljoen geïnvesteerd in de aanleg van breedband, waarvan € 6,65 miljoen aan leningen en € 3 miljoen in aandelen.

Resultaten

In Drenthe zijn twaalf breedbandclusters, hiermee is heel Drenthe gedekt. In 2015 werden twee pilots gestart, die inmiddels operationeel zijn. Daarnaast zijn vier initiatieven op dit moment geheel of gedeeltelijk klaar met de aanleg van een breedbandnetwerk in witte gebieden. Eind 2018 hebben bijna 9.000 witte adressen, dit is 35 procent van het totaal aantal witte adressen, de beschikking over snel internet. Drie initiatieven zijn van plan om de aanleg door een marktpartij te laten realiseren. De resterende drie initiatieven zijn bezig met de voorbereiding van de financieringsaanvraag bij de provincie. Daarmee is er zicht op dat de doelstelling wordt gerealiseerd. Wel zullen de uitrol en aanleg meer tijd vragen vanwege ontwikkelingen in de markt (menskracht, leveranciers, materialen).

Effecten

Duurzaamheid

De aanwezigheid van breedband versterkt de sociale kant van duurzaamheid in kleine kernen en op het platteland. En het versterkt de bereikbaarheid, door:

- Voorzieningen op afstand, waaronder onderwijs, beter bereikbaar te maken
- Innovatieve zorg- en OV-concepten te benutten
- Een digitale kloof te voorkomen met de gebieden die wel over breedband beschikken
- Een betere benutting van sociale media

Werkgelegenheid

Bedrijven kunnen niet meer zonder snel internet. Breedband versterkt de concurrentiekracht en maakt het landelijk gebied aantrekkelijker voor vestiging van nieuwe bedrijven. Ook wordt voorkomen dat bedrijven wegtrekken. De economie van het platteland en de arbeidsvraag worden met de beschikbaarheid van breedband versterkt. Daarnaast zorgt de realisatie van breedband voor meer (tijdelijke) werkgelegenheid, onder andere ook voor laagopgeleiden.

Betrokkenheid van bewoners

Omdat de realisatiestrategie is gebaseerd op het aanjagen en versterken van lokale initiatieven, die worden gerund door vrijwilligers, is sprake van een grote mate van betrokkenheid vanuit de bevolking.

9 Energieneutraal wonen

Wat willen we bereiken

De provincie wil actief bijdragen aan een beter milieu en de strijd aangaan tegen klimaatverandering. Met het actieplan “10 miljard voor Drenthe, expeditie naar energieneutraal wonen in Drenthe” (Expeditie) willen we een versnelling aanbrengen in het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen wat uiteindelijk gaat leiden tot energieneutraal wonen voor iedere Drent. Terugdringen van fossiele brandstoffen in de Drentse huishoudens is een essentieel onderdeel van de CO2-reductie. Samen met meer dan honderd partners willen we dit haalbaar en betaalbaar maken voor onze inwoners.

Doel

De Expeditie Energieneutraal Wonen is in het leven geroepen om middels een programmatische en procesmatige aanpak een bijdrage te leveren aan het uitvoeren van het Klimaatakkoord. We willen een versnelling aanbrengen in de verduurzaming van koop- en huurwoningen in Drenthe. Het uiteindelijke resultaat moet zijn dat alle woningen in Drenthe in 2040 geen fossiele brandstof meer gebruiken. Ook moet de Expeditie een economische impuls geven aan Drenthe en de werkloosheid én de energiearmoede terugdringen.

Samen

De Expeditie heeft ruim honderd partners, verdeeld in 6 Versnellingsteams waaronder gemeenten, marktpartijen, energiecoöperaties, woningcorporaties, huurdersorganisaties, het Drents Energie Loket en vele ondersteuners (kennisleverancier). De rol van de provincie zit vooral in het verbinden van partijen en initiatieven, teneinde een versnelling van de verduurzaming van de woningmarkt teweeg te brengen. De uitvoering ligt grotendeels bij onze partners binnen de Expeditie. Bij de verduurzaming van de woningen spelen bewoners een cruciale rol.

Financiën

Uit de Investeringsagenda is € 6,5 miljoen beschikbaar gesteld, waarvan € 2,25 miljoen is in 2016 gestort in de ‘Reserve opvang revolverend financieren’ met als doel deze middelen revolverende in te zetten om het voor woningeigenaren mogelijk te maken een laagrentende lening af te sluiten om te investeren in de verduurzaming van de woning. De overige € 4,25 miljoen is/wordt voor procesondersteuning, communicatie en stimulerings- en innovatie-subsidies ingezet.

Inmiddels zijn er landelijke ontwikkelingen bij het Nationaal Energiebespaarfonds (NEF). Via het NEF kunnen burgers leningen onder aantrekkelijke voorwaarden afsluiten voor het verrichten van energiebesparende maatregelen. Het NEF wil daarvoor leningen regelen met een looptijd van 30 jaar. Tot voor kort was dit gemaximeerd tot 15 jaar.

De effectiviteit van het NEF is inmiddels bewezen. De provincie Drenthe sluit hierbij aan en stelt € 2,25 miljoen beschikbaar voor rentekorting op de NEF- lening.

Omdat de financiële armslag van het NEF ook begrensd is wordt momenteel bekeken in hoeverre op landelijk niveau de krachten kunnen worden gebundeld tot een nationale garantieregeling. Hierbij zijn onder meer NIA/Invest-NL en het ministerie van Binnenlandse Zaken betrokken. Zie verder ook onder de paragraaf ‘Resultaten’.

Aanpak

Binnen de Expeditie hebben we gebouwd aan een door alle partners gedragen netwerkorganisatie. Daartoe is met alle partijen een samenwerkingsovereenkomst gesloten: de Drentse Energiedaal. De partners hebben hiermee aangegeven om gezamenlijk op te

trekken in bewustwording, kennisdeling/-ontwikkeling en het realiseren van concrete projecten. Ook worden partijen gestimuleerd nieuwe methoden en middelen te ontwikkelen die nodig zijn om ons gezamenlijke doel te bereiken. Maandelijks komen de 'aanvoerders' van de Versnellingssteams als 'Expeditieteam' bijeen om met elkaar de voortgang te bewaren en nieuwe ideeën te genereren. De provincie vervult in de Expeditie een regiefunctie door zoveel mogelijk initiatieven te bundelen, het netwerk te versterken en uit te breiden en uitwisseling te faciliteren. Acties worden uitgevoerd via de 3 strategische pijlers: Bewustwording, Meters Maken en Innovatie.

Resultaten

Sinds de start van de Expeditie in oktober 2016 is het netwerk uitgebreid van 70 naar 110 partners en zijn enkele tientallen projecten uitgevoerd, dan wel van start gegaan al dan niet met financiële ondersteuning vanuit de Expeditie. Het voert te ver alle projectresultaten te benoemen.

Bewustwording:

Via de websites van en diverse bewustwordingscampagnes door het Drents Energieloket worden meer dan 50% van de particuliere woningeigenaren in Drenthe bereikt c.q. bewust gemaakt van hun energieverbruik en de mogelijkheden tot verduurzaming, Mooi voorbeeld is de collectieve inkoopactie van zonnepanelen en zonneboilers. De eerste tranche met zes gemeenten is in het voorjaar 2018 gestart. Dit leverde al meer dan 5.000 reacties op. De tweede tranche voor de overige zes gemeenten wordt eind medio 2019 uitgerold. Door dit succes is er nogmaals een oproep aan de Drentse gecertificeerde installatiebedrijven gedaan om hieraan mee te werken. Ook met de actie '10.000 duurzame huishoudens' zijn enkele honderden huishoudens bereikt.

Meters maken:

De 8 woningcorporaties uit Drenthe hebben sinds de start van de Expeditie enkele honderden sociale huurwoningen energiezuiniger gemaakt, dan wel naar Nul op de Meter gerenoveerd en op meer dan duizend daken zonnepanelen geplaatst. Woningcorporaties zijn de 'startmotor' van de energietransitie in de bouw. Ook enkele duizenden particuliere woningeigenaren hebben geïnvesteerd. Enerzijds autonoom en naar aanleiding van acties vanuit het Drents Energieloket, anderzijds gestimuleerd door financiële instrumenten als de Zonnelening (> 1.500) en de Energiebespaarlening (circa 1.000). De subsidie op de rente van de Energiebespaarlening is in Drenthe een dermate groot succes, dat GS aan PS hebben voorgesteld om dit succes te prolongeren met de € 2,25 miljoen, die bedoeld waren om revolverend in te zetten. We rekenen erop dat in 2019 met deze extra inleg ruim € 20 miljoen door (circa 1.200) particulieren ingezet gaat worden voor verduurzaming. In 2019 worden VvE's extra gestimuleerd van deze regeling gebruik te maken.

Innovaties:

De provincie heeft een bijdrage geleverd aan diverse pilotprojecten. Een mooi voorbeeld is de financiële ondersteuning (subsidie en garantstelling) van de renovatie naar Nul op de Meter van het appartementencomplex Ellen, in Assen. Andere voorbeelden zijn de 'Wijk van de Toekomst in Gieten (Energie neutraal i.c.m. Langer Thuis Wonen) en het project 'Drenthe woont circulair' waar de acht Drentse woningcorporaties zich inzetten om circulair bouwen in de provincie te stimuleren.

Vanzelfsprekend hebben al deze investeringen in energiebesparende maatregelen en duurzame energieopwekking substantiële werkgelegenheidseffecten voor de bouw- en installatiesector.

Effecten

Werkgelegenheid

De bouw en installatietechniek profiteren van het duurzaam maken van de woningvoorraad. Dit levert veel werkgelegenheid op. Er is op dit moment een tekort aan uitvoerend personeel.

Duurzaamheid

De verwachting is dat het tussendoel, 14 procent reductie van fossiele brandstoffen in huishoudens in 2020, gehaald wordt. Eind 2017 stond de teller op 7 procent reductie. De verwachting voor 2018 is 10 procent reductie. In 2018 zijn daarnaast met het project 'Drenthe woont circulair' stappen gezet op weg naar circulair bouwen in Drenthe.

Sociale cohesie

De vele collectieve aanpakken op dorps- en wijkniveau leveren een belangrijke bijdrage aan de sociale cohesie in deze dorpen en wijken. Vanaf 2019 wordt door aanpakken gericht op VvE-appartementencomplex en wijkaanpakken nog meer nadruk gelegd op de sociale aspecten rondom de energietransitie in de gebouwde omgeving.

Zichtbaarheid voor inwoners

Door collectieve aanpakken op dorps- en wijkniveau, de inzet/activiteiten van het Drents Energieloket en de door woningcorporaties geïnitieerde acties met betrekking tot bewonerscommunicatie en-participatie hebben de doelen van de Expeditie zichtbaarder gemaakt

Aansluiting bij doelstellingen van EU/rijk

De Expeditie sluit goed aan bij wat er binnen de Sectortafel Gebouwde Omgeving van het Klimaatakkoord gaande is. Wijkaanpakken en de Gebouwgebonden Financiering hebben/vragen daarbij onze extra aandacht/inzet (integraal).

10 Drenthe asbestvrij

Wat willen we bereiken

Asbest is gevaarlijk voor de volksgezondheid. Vanaf eind 2024 zijn asbestdaken in Nederland verboden. Met het verstrijken van de tijd raakt elk asbestdak op den duur verweerd. Verweerde asbestdaken leveren een bijdrage aan de gestage emissie van asbestvezels in de leefomgeving. Het verwijderen van asbest is daarom belangrijk. Het versnellen van saneringsoperaties is tevens gunstig voor het de werkgelegenheid. Mede dankzij geld uit de Drentse Investeringsagenda is de afgelopen tweeënhalf jaar ruim 1 miljoen vierkante meter aan asbest op daken gesaneerd. De basis is gelegd voor een verdere versnelling. Eind 2024 moet onze provincie volledig asbestvrij zijn.

Doel

Asbest is alom aanwezig in de leefomgeving. Het ligt op daken van huizen, boerderijen, bedrijven en schuren. Uit monitoring blijkt dat er in totaal nog ruim 5,5 miljoen vierkante meter aan asbesthoudende daken zijn in onze provincie. Het gaat om bijna 17.000 gebouwen. De provincie Drenthe wil dat er in 2024 geen asbestdaken meer zijn. De Investeringsagenda draagt bij aan het versnellen van de saneringsoperatie. In de operatie zijn ook gemeenten betrokken en diverse marktpartijen.

Aanpak

Er worden verschillende instrumenten ingezet: de Asbestregeling Drenthe, waarvoor aanvragen ingediend kunnen worden tot eind 2019, de Asbestdakenkaart en de coöperatie Asbestschakel Drenthe. In korte tijd is Drenthe hiermee een van de koploper provincies in Nederland geworden. Samen met gemeenten, regionale uitvoeringsdienst Drenthe en maatschappelijke partijen, worden initiatieven in gang gezet. Informatieavonden worden goed bezocht, 25 procent van de mensen die uitgenodigd zijn, is aanwezig. De inzet is voorzien tot en met het ingaan van een asbestverbod dat het Rijk heeft ingesteld.

Regeling

De asbestregeling is een leningfaciliteit waarvoor eigenaren een aanvraag kunnen indienen bij het Samenwerkingsverband Noord-Nederland. De regeling loopt tot en met 31 december 2019. Nadat alle benodigde informatie via het digitale aanvraagformulier is aangeleverd gaat de aanvraag naar SVn waar de kredietwaardigheid van de aanvrager wordt getoetst en de lening al dan niet wordt verleend.

Asbestdakenkaart

De asbestdakenkaart, te vinden op de website drenthe.asbestdakenkaart.nl, laat een kaart zien met daarop alle Drentse daken. Op de kaart kunnen eigenaren zien of hun dak asbesthoudend is en vervangen moet worden. Maar nog belangrijker: iedereen kan zien waar in een dorp, stad of buitengebied de daken liggen. Dit heeft al diverse initiatieven voor de aanpak van daken opgeleverd. Bewustwording en betrokkenheid is hiervoor de basis. Ook is voor gemeenten en provincie te zien welke daken al gesaneerd zijn.

Financiën

De Investeringsagenda draagt € 3.5 miljoen bij aan het saneringsprogramma. Hiervan is € 2.75 miljoen beschikbaar voor het afdekken van risico's van leningen die via SVn worden verstrekt en € 750.000 aan procesgeld voor stimulering en facilitering. Met de vervanging van asbestdaken is een veelvoud aan investeringen gemoeid door eigenaren.

Samen

De Asbestregeling Drenthe is succesvol en de belangstelling neemt nog steeds toe. Door

activiteiten van onder andere het Drents Energieloket, gemeenten en de provincie, worden eigenaren zich meer bewust van het feit dat hun asbestdak voor 2024 moet zijn vervangen en van hun handelingsperspectief.

Voor het versnellen van saneringen heeft de provincie gefaciliteerd in het oprichten van de coöperatie Asbestschakel Drenthe. Deze coöperatie is in september van start gegaan. In navolging van Overijssel is Drenthe de tweede provincie waarin de Asbestschakel werkzaam is. De Asbestschakel heeft een online tool waarin een eigenaar kan berekenen voor welke kosten hij of zij staat. En in de online tool is ook een verwijzing opgenomen om gebruik te maken van de provinciale lening.

Resultaten

Vanuit de asbestregeling is door SVn al voor 55 eigenaren een procedure voor het verkrijgen van een lening ingezet. Voor een groot deel daarvan is de lening ook al definitief toegekend. Bij de 55 eigenaren wordt in totaal 57.000 vierkante meter dak gesaneerd. De grootte van te saneren daken met behulp van een lening varieert. Het kleinste dak is 84 vierkante meter en het grootste 5000 vierkante meter.

Er is op dit moment voor bijna € 1,3 miljoen aan leningen verstrekt. Er staat voor nog € 800.000 in de wachtstand omdat beoordeling van de kredietwaardigheid plaatsvindt. Eind 2018 zijn meer dan honderd aanvragen in behandeling, met een volume van tussen de € 2 miljoen en € 6 miljoen aan leningen. Met name vanuit bewonersinitiatieven is te verwachten dat deze lijn zich ook in 2019 zal voortzetten.

Vervangen daken:

2016:	387.00 vierkante meter
2017:	437.000 vierkante meter
2018:	280.000 vierkante meter

*Cijfers tot en met 1 juli, bron: RWS

Effecten

Duurzaamheid

De milieuwinst is dat veel mensen worden aangezet om hun asbestdak te vervangen en dat de er geen asbestvezels meer in de omgeving terecht komen door natuurlijke verwerking of door andere calamiteiten, zoals bijvoorbeeld brand. Daarnaast is er ook aandacht voor het combineren van energiemaatregelen met de vervanging van het dak.

Werkgelegenheid

De saneringsoperatie levert werk op voor sanerings-, bouw- en installatiebedrijven. Met de oprichting van Asbestschakel Drenthe per 1 september 2018 gaan Drentse bedrijven in een coöperatie aan de slag.

11 Toekomstgerichte landbouw

Wat willen we bereiken

Landbouw is belangrijk voor Drenthe. De sector is innovatief, levert een groot aandeel in de regionale economie en is grondstofleverancier voor de agribusiness en voedselproductie. Tevens levert een gezonde landbouw een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van het platteland. Vanuit de Investeringsagenda draagt de provincie bij aan versterking en verduurzaming van de landbouw.

Doel

Het doel van het programma Toekomstgerichte Landbouw is om een duurzame economische en maatschappelijke ontwikkeling in de agrarische sector van Drenthe te stimuleren en met innovatieve projecten tot betere resultaten voor de landbouw in Drenthe te komen. Het programma richt zich op vier pijlers: Agribusiness, Tuinbouw, Akkerbouw en Veehouderij.

Melkveehouderij

Binnen het programma wordt met middelen uit de Investeringsagenda een extra impuls gegeven aan de verduurzaming van de melkveehouderij in de 'Ontwikkelagenda Melkveehouderij'. Het streven van dit programma is dat de Drentse melkveehouderij in 2020 op het gebied van fosfaat, stikstof en ammoniak presteert op het niveau van de 25 procent best presterende Drentse bedrijven uit 2013, de zogenoemde koplopers. Voor alle initiatieven die onder deze ontwikkelagenda gestart worden, moet ook cofinanciering geregeld worden.

Bij de ontwikkelagenda Melkveehouderij gaat het in het bijzonder om het sluiten van de nutriëntenkringloop op en rondom een bedrijf, waardoor een ecologisch en economisch gezondere bedrijfsvoering gerealiseerd kan worden. Het is een doel dat door Drentse koploper bedrijven al bereikt wordt. Nu moet ook het peloton aan ondernemers hierin meegenomen worden, om het resultaat zo groot mogelijk te maken. Goede casussen, bijvoorbeeld op gebied van mestproblematiek, worden gebruikt voor lobbydoeleinden op landelijk en Europees niveau.

Financiën

Voor de ontwikkelagenda Melkveehouderij is in de provinciale Investeringsagenda € 4,93 miljoen vrijgemaakt, als onderdeel van het Programma Toekomstgerichte Landbouw. Daarnaast wordt er via ingediende projecten binnen het Europese Plattelandsontwikkelingsprogramma POP 3 ongeveer € 2 miljoen geïnvesteerd. Met de extra middelen van het Rijk via de Regiodeal en het IBP Vitaal Platteland kunnen we een versnelling aanbrengen.

Samen

In de Ontwikkelagenda is een samenwerkingsvorm gekozen tussen provincie en partners, om op basis van gelijkwaardigheid aan de doelen in het programma te werken. Alle partijen brengen, kennis, menskracht en middelen in. Er is een gezamenlijke Stuurgroep. Deelnemers zijn: LTO, Drents Agrarisch Jongeren Contact, NMFD, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en Stichting Het Drentse Landschap.

De provincie stuurt het programma aan en heeft een regisserende rol. Het initiatief om te komen tot de gezamenlijke afspraken is ontstaan door een aanbod dat ons is gedaan door de partners van het groenmanifest Drenthe.

Tevens wordt samenwerkt in de gezamenlijke AgroAgenda van Noord-Nederland, waarin Groningen, Friesland en Drenthe participeren. Binnen de AgroAgenda zijn ook diverse andere ketenpartijen, waaronder de clusterorganisatie Greenlinks, en onderzoeksinstituten actief. Voor praktijkgericht onderzoek en innovatie wordt veelal samengewerkt met de proefboerderijen van Wageningen Universiteit. Maar ook bijvoorbeeld HLB te Wijster is een partner in dit geheel. Met de provincie Groningen wordt gezamenlijk opgetrokken bij de Innovatie Veenkoloniën.

Resultaten

Met de ontwikkelagenda melkveehouderij willen wij met de deelnemende boeren (+/- 250, 25% van de melkveehouders in Drenthe) de onderstaande streefwaarden realiseren op de indicatoren N-bodemoverschot, P-bodemoverschot, Ammoniak, Weidegang en klimaat.

Indicator	Streefwaarde Ontwikkelagenda	Beloning voor
N-bodemoverschot (kg N/ha)	≤ 125 kg N/ha of ≤ 75 kg N/ha (veen)	≤ 125 kg N/ha OF ≥ -25 kg N/ha
P-bodemoverschot (kg P ₂ O ₅ /ha)	≤ 0 kg P ₂ O ₅ /ha	≤ 0 kg P ₂ O ₅ /ha
Ammoniak (kg NH ₃ /ha)	≤ 50 kg NH ₃ /ha	≤ 50 kg NH ₃ /ha OF ≥ -5 kg NH ₃ /ha
OS-balans	Positieve OS balans	(nog) niet mogelijk
Weidegang	≥ 120 dagen, 6 uur	≥ 120 dagen, 6 uur
Klimaat (tijdelijk ipv OS balans)	≤ 1350 g CO ₂ E/kg melk	≤ 1350 g CO ₂ E/kg melk OF ≥ -100 g CO ₂ E/kg melk

Dit doen wij door met de melkveehouders duurzaamheidsplannen op te stellen. Het verminderen van uitstoot op de vijf pijlers draagt bij aan een beter milieu. Daarnaast is een subsidieregeling vastgesteld waarmee verduurzamende veehouderijen beloond worden voor de stappen die zij zetten. Een aantal projecten onder de Ontwikkelagenda, onder andere het projectsamenwerking akkerbouw met veehouderij, zit ook al in de uitvoeringsfase.

Verder wordt steeds meer samengewerkt met de Duurzame Zuivelketen. Dit wordt als kansrijk gezien en biedt aanknopingspunten om ontwikkelingen na de opstartfase door de markt zelf te laten uitvoeren.

12 De luchthaven

Groningen Airport Eelde

Wat willen we bereiken

De provincie Drenthe heeft besloten om te investeren in de ontwikkeling van de luchthaven Groningen Airport Eelde als 'Toegangspoort voor het Noorden'. De luchthaven is van groot economisch belang voor Drenthe en Noord-Nederland. Samen met de andere aandeelhouders geeft de provincie, mede met middelen uit de Investeringsagenda, een upgrading aan het regionale vliegveld.

De Provincie heeft een strategische deelneming in Groningen Airport Eelde NV, samen met vier andere publieke aandeelhouders, de provincie Groningen en de gemeenten Assen, Tynaarlo en Groningen. De provincie bezit 30 procent van de aandelen.

Doel

Het continueren van de luchthavenexploitatie op de middellange en lange termijn. Investeren in de ontwikkeling van GAE zou extra reizigers en hiermee extra inkomsten op de luchthaven in de vorm van parkeerinkomsten en bestedingen van reizigers moeten genereren en bijdragen aan een gunstig vestigingsklimaat voor bedrijven.

De provinciale bijdrage is bestemd voor een upgrade van de passagiersterminal, routeontwikkeling en nieuwbouw van de brandweerkazerne. Ook worden hieruit de zogenoemde NEDAB-taken gefinancierd: 'Niet Economische Diensten van Algemeen Belang', zoals operationele kosten voor security en brandweer.

Financiën

De provincie Drenthe stelt vanuit de Investeringsagenda € 13,8 miljoen beschikbaar voor de ontwikkeling van de luchthaven voor de periode tot en met 2026. Het is onderdeel van een groter investeringspakket van alle aandeelhouders samen: € 46 miljoen. De provinciale bijdrage is conform de aandelenverhouding, 30 procent van het totale budget.

Samen

Er wordt bij de ontwikkeling van de luchthaven samengewerkt met de andere aandeelhouders. De uitvoering van het investeringsprogramma dat is ingezet door de aandeelhouders, is neergelegd bij GAE NV. Ten behoeve van de routeontwikkeling is een Routeontwikkelingsfonds opgezet, dat wordt beheerd door de NOM. Daarnaast zijn de voorbereidingen voor de nieuwbouw van de brandweerkazerne in gang gezet.

Ons college heeft Gedeputeerde Staten van Groningen gemandateerd, inzake het Drentse aandeel in de NEDAB-vergoeding en Routefonds GAE, om beschikkingen te verstrekken en vast te stellen. Ook de andere aandeelhouders hebben dit mandaat verleend, zodat dit proces efficiënter kan verlopen met de vijf aandeelhouders.

De stuurgroep van Regio Groningen-Assen heeft besloten om Groningen Airport Eelde een financiële bijdrage van € 2,5 miljoen voor de ontwikkeling van routes te verlenen. Ten slotte wordt door GAE NV momenteel gewerkt aan de voorbereiding van de transitie van de organisatie naar een Luchthavenontwikkelingsmaatschappij en een Luchthavenexploitatie maatschappij.

Resultaten

Groningen Airport Eelde heeft in 2017 een recordaantal passagiers verwelkomd: 228.000, een groei van 26 procent ten opzichte van een jaar eerder. De verwachting is dat de groei

zich in 2018 doorzet naar 240.000 passagiers. Vooral de chartervluchten doen het goed. Het aantal passagiers op de lijnvluchten van Nordica naar de hubs Kopenhagen en München bleek te laag én de kosten te hoog om een sluitende businesscase te maken. Dat heeft ertoe geleid dat de overeenkomst tussen GAE en Nordica niet is verlengd. GAE werkt aan een alternatief om binnen de kaders die door de aandeelhouders zijn gesteld het scenario 'Toegangspoort van het Noorden' uit te kunnen voeren.

Het Routeontwikkelingsfonds dat is ingesteld, draagt bij aan de aanloopkosten voor nieuwe luchtverbindingen. De extra passagiers die gebruik maken van deze verbinding leveren extra inkomsten op voor de luchthaven. Zo zijn tot en met het derde kwartaal 2018 de parkeerinkomsten met circa 12 procent toegenomen ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar en de brandstofverkoop zijn toegenomen met 24%. Daarnaast zijn er extra inkomsten voor hotels, horeca, taxi's en huurauto's.

NB: Tijdens de totstandkoming van deze tussenevaluatie, was dit dossier zeer actueel. Uiteraard ontvangt PS separaat actuele informatie, zodra dit voorhanden is.

Effecten

Duurzaamheid

Op het gebied van duurzaamheid vertaalt het vliegveld haar verantwoordelijkheid onder andere naar deelname aan het internationale traject 'Green Sustainable Airport'.

Werkgelegenheid

De transitie van de luchthaven heeft tot nu toe ongeveer dertig extra directe banen opgeleverd op de luchthaven. Daarnaast biedt de luchthaven indirecte werkgelegenheid aan tal van toeleveranciers. De investeringen in de luchthaven zijn vooral van belang voor het vestigingsklimaat in het Noorden en de daaraan gekoppelde toename van werkgelegenheid.

Bereikbaarheid

Het vliegveld draagt als onderdeel van de internationale luchtinfrastructuur bij aan de bereikbaarheid van geheel Noord-Nederland.

13 Werken aan een gezonde woningmarkt

Impuls Volkshuisvesting

Wat willen we bereiken

Voor de inwoners van Drenthe wenst de provincie een gezonde woningmarkt. Hier en daar in Drenthe bestaan echter knelpunten op het gebied van huisvesting. Dat zit vooral in de beschikbare woningvoorraad. Met geld uit de Investeringsagenda geeft de provincie hier een positieve impuls aan.

Doel

Op verschillende plekken in Drenthe zijn knelpunten op het gebied van huisvesting aan te wijzen. Deze zitten met name in de kwetsbare woningvoorraad. Wij willen samen met alle Drentse gemeenten een impuls geven aan de lokale volkshuisvesting. Te denken valt aan sanering, kwaliteitsverbetering van particulier woningenbezit of kleinschalige woningbouwprojecten met een onrendabele top.

Gemeenten geven aan dat het met name in kleine kernen lastig is kleinschalige woonprojecten te realiseren vanwege een onrendabele top, dat sanering van woningen of woonblokken stagneert en dat er voor wijken uit de jaren 1960-1970 een kwaliteitsslag nodig is.

Krimp

De provincie probeert middels een bescheiden financiële impuls de bestaande woningvoorraad te verbeteren waar dit voor andere partijen moeilijk realiseerbaar is. We helpen knelpunten op de woningmarkt aan te pakken, die niet vanuit de markt zelf worden opgelost. Er liggen hier nadrukkelijke relaties met provinciale doelstellingen op gebied van krimp en leefbaarheid en energie. Op 1 januari 2018 heeft de provincie de Uitvoeringsregeling Impuls Volkshuisvesting opengesteld. Doel van de regeling is het verbeteren van de kwaliteit in de bestaande woningvoorraad. Voor elke Drentse gemeente wordt een bedrag gereserveerd op basis van een verdeelsleutel. Gemeenten kunnen een plan indienen, dat uiterlijk in 2022 gerealiseerd moet zijn.

Financiën

In totaal wordt er vanuit de Investeringsagenda € 2 miljoen geïnvesteerd. Dit bedrag wordt minimaal verdubbeld door de gemeenten en samenwerkingspartners. Het provinciale deel mag gestapeld worden met andere provinciale fondsen, zoals het Binnenstadsfonds of de Herstructureringsregeling

Samen

In het ontwerpen van de regeling zijn gesprekken gevoerd met gemeenten, corporaties en marktpartijen over de opgaven waarmee zij geconfronteerd worden. In de realisatie van de projecten zijn met name de gemeenten in de lead en geven zij het project invulling samen met andere partijen.

Resultaten

Voor de zomer van 2018 is een aanvraag gehonoreerd. Het gaat om het binnenstedelijk herstructureringsproject het Vledder in Meppel. Doordat de gemeente met steun van de Provinciale bijdrage deze kosten draagt, wordt het voor de ontwikkelaar mogelijk om na tien jaar braak liggen van het plangebied een sluitende businesscase te krijgen en 54 woningen te realiseren.

De totale projectomvang bedraagt € 16 miljoen. De gemeente doet mee met € 1 miljoen, de provincie stelt € 152.368 beschikbaar uit de Impuls Volkshuisvesting.

Het project in Vledder concentreert functies rondom het historische centrum van Meppel en draagt hierdoor bij aan de instandhouding van voorzieningen en de sociale cohesie. De Impuls Volkshuisvesting verbetert de woonsituatie van de betrokken huishoudens en draagt bij aan de herstructurering van de woningvoorraad.

Een tweede aanvraag van de gemeente Assen is vrijwel klaar. Van de overige gemeenten heeft het merendeel een projectidee, in verschillende stadia van concreetheid.

Effecten

Duurzaamheid

Een van de voorwaarden van de regeling is dat woningen er wat betreft energieprestatie op vooruit moeten gaan. Daarmee draagt de regeling bij aan de verduurzaming van de woningvoorraad.

Werkgelegenheid

De regeling komt ten goede aan werkgelegenheid in projectontwikkeling en bouw.

Sociale cohesie

De projecten uit de Impuls Volkshuisvesting zullen bijdragen aan het verbeteren van de leefbaarheid en daarmee aan het welzijn van de betrokken inwoners

14 IJsbaan Hoogeveen

Bovenregionale sportvoorziening

Wat willen we bereiken

In het collegeakkoord 2015-2019 is beschreven dat het college een bovenregionale voorziening voor sport en bewegen belangrijk vindt en hiertoe een investeringsondersteuning wil bieden. Uitgangspunt hierbij is een duurzame businesscase en exploitatie, waarbij de provincie financieel een laatste steuntje in de rug geeft.

Doel:

Eind 2014 werd bekend dat de ijsbaan in Assen zou sluiten. Hierdoor zou er geen kunstijsvoorziening meer zijn in Drenthe. Met de subsidie aan de gemeente Hoogeveen wordt weer een kunstijsvoorziening in de provincie Drenthe gerealiseerd.

Samen

Provinciale Staten hebben op 12 juli 2017 besloten om de gemeente Hoogeveen onder voorwaarden een incidentele investeringssubsidie te verlenen van € 5 miljoen voor de realisatie van een bovenregionale kunstijsvoorziening in Drenthe. De gemeente Hoogeveen is in dit project voor de provincie de belangrijkste stakeholder. De gemeente is aanvrager van de subsidie en eindverantwoordelijk voor de realisatie en de exploitatie van de ijsbaan.

Financiën

De kosten voor de realisatie van de Kunstijsvoorziening zijn begroot op € 18,86 miljoen. De gemeente Hoogeveen heeft een sluitende businesscase aangeleverd op grond waarvan de gemeente Hoogeveen de realisatie en dekking van de investering garandeert. Deze garanties zijn bekrachtigd in een gemeenteraadsbesluit. De provinciale bijdrage is vastgesteld op € 5 miljoen.

Stand van zaken

Er is door het College een beschikking afgegeven. Op 12 juli 2018 heeft de gemeenteraad besloten de plannen voor de IJsbaan de combineren met de versnelde realisatie van het vernieuwde zwembad en heeft GS hierover geïnformeerd.

Effecten

De afspraken in het collegeakkoord worden uitgevoerd en er kan weer geschaatst worden in Drenthe.

15 Vitale vakantieparken

Wat willen we bereiken

De toeristisch recreatieve sector is een belangrijke pijler voor de Drentse vrijetijdseconomie. Onze provincie is rijk aan landschap en natuur en heeft grote aantrekkingskracht op recreanten. Samen met partners investeert de provincie in toekomstbestendige verblijfsrecreatie.

Ontwikkelingen

Uit onderzoek is gebleken dat de Drentse verblijfsrecreatie niet overal optimaal functioneert, en het aanbod soms onvoldoende aansluit op de vraag. Ook is er op een aantal parken sprake van verpaupering, ongewenste permanente bewoning en maatschappelijke problemen. Deze vraagstukken spelen overigens landelijk en worden in verschillende regio's met een vergelijkbare methodiek opgepakt.

Problematiek

In Drenthe is ruim 40 procent van alle verblijfsrecreatieparken niet langer vitaal en toekomstbestendig voor de vrijetijdseconomie. Enerzijds worden daardoor economische en verduurzamingskansen in deze sector onvoldoende benut. Anderzijds levert een deel van de parken problemen en risico's op, waaronder ondermijning en sociale huisvestingsproblematiek.

Doel

We staan in Drenthe voor een flinke opgave om de vitaliteit van de verblijfsrecreatie te vergroten. Dit is een brede opgave, zowel economisch, ruimtelijk, maar ook wat betreft volkshuisvesting en sociaal-maatschappelijk. Dit is urgent en noodzakelijk. Ons doel is het revitaliseren van de verblijfsrecreatie, stimulering werkgelegenheid en bestedingen in de sector.

De huidige stand van zaken vereist een grote transformatie en een revitaliseringsslag voor ruim 12.000 woningen. Tenminste negen locaties, met ongeveer 380 woningen, hebben te maken met zwaardere problematiek. Hier worden sociaal kwetsbare groepen mensen gehuisvest en vindt verloedering plaats. Dit zorgt voor onveilige situaties.

We werken gezamenlijk aan de ambitie om het aantal vitale parken te verdubbelen, de kopgroep te vergroten en het aantal niet vitale parken te halveren. We verwachten daarmee de werkgelegenheid te stimuleren en de bestedingen in de sector te vergroten.

Samen

De provincie hecht aan een gezamenlijke en integrale aanpak en wil een faciliterende partner zijn zonder de rol van de private partijen en de gemeenten over te nemen. We werken samen met de Drentse gemeenten, Recreatieschap Drenthe, brancheorganisatie RECRON, ondernemers, verenigingen van eigenaren, natuur en terrein beherende organisaties, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen.

Er wordt geïnvesteerd op:

- Excelleren: goede verblijfsrecreatie nog beter maken
- Transformatie: herbestemmen of functieverandering van niet-vitale parken
- Faciliteren van kennis en samenwerking via een taskforce

Financiën

Voor Vitale Vakantieparken is € 6,5 miljoen beschikbaar gesteld uit de Investeringsagenda voor de periode 2018 tot 2023; het Vitaliteitsfonds Drentse vakantieparken.

In het actieprogramma is een meerjaren begroting opgenomen. Het budget voor het totale programma bedraagt circa € 2,2 miljoen per jaar voor de komende vijf jaar. De gemeenten leveren een gelijkwaardige bijdrage. Het provinciale Vitaliteitsfonds neemt circa 54 procent van de jaarlijkse investering voor zijn rekening en de gezamenlijke gemeenten 46 procent..

Daarnaast is de verwachting dat de aanpak leidt tot diepte-investeringen door de markt van € 200 miljoen tot € 250 miljoen. Er wordt gerekend op meer toeristische bestedingen, van € 280 miljoen naar € 335 miljoen.

Resultaten

Samen met de Drentse gemeenten, Recreatieschap Drenthe, brancheorganisatie RECRON, ondernemers, verenigingen van eigenaren, natuur en terrein beherende organisaties, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen werken we aan een langjarige programmatische aanpak gericht op het vergroten van de vitaliteit van de verblijfsrecreatie. Hiertoe is het convenant Aanpak Vitale Vakantieparken Drenthe 2018-2024 opgesteld. Het convenant is op 7 december 2017 ondertekend door betrokken partijen.

Het actieprogramma is op 19 juni 2018 vastgesteld door Gedeputeerde Staten en inmiddels vastgesteld in alle gemeenten. In het actieprogramma zijn o.a. de doelen, organisatie, begroting en de inspanningen voor de eerste periode, 2018 tot en met 2020, benoemd. Het programma is inmiddels volop in uitvoering.

Effecten

Werkgelegenheid

De vrijetijdseconomie is een belangrijk speerpunt als het gaat om meer werkgelegenheid. Een kwalitatief hoogwaardig aanbod verblijfsrecreatie draagt hieraan bij. Als het Drentse verblijfsaanbod aantrekkelijk wordt gemaakt voor bestaande en nieuwe doelgroepen, levert dit naar schatting tot 2023 structureel tot € 55 miljoen meer bestedingen. Dit genereert circa 1000 nieuwe banen, 700 fte, ten opzichte van 2017.

Duurzaamheid

Veel projecten die in de vrijetijdssector worden opgepakt, kennen een integrale aanpak waarin duurzaamheid wordt meegenomen. Een aandachtspunt daarbij is circulair bouwen. Dit mede omdat de ervaring leert dat door verandering in de marktvraag voorzieningen na verloop van tijd weer vervangen en aangepast moeten worden.

Sociaal-maatschappelijk

Op een aantal vakantieparken worden sociaal kwetsbare groepen mensen gehuisvest en vindt verloedering plaats. In samenwerking met het RIEC en VNG wordt eind 2018 een gebiedsscan uitgevoerd naar de sociaal maatschappelijke problematiek en ondermijnende criminaliteit op alle vakantieparken in Drenthe. Deze scan brengt de parken met problematiek in beeld en is een opmaat naar een integrale aanpak per park. Op basis van het vitaliteitsonderzoek uit 2017 wordt verwacht dat tenminste negen locaties te maken hebben met zwaardere problematiek.

Aansluiten op EU en Rijk

Sommige vraagstukken, waaronder ondermijning en sociale huisvestingsproblematiek, zijn landelijke thema's en worden in verschillende regio's met een vergelijkbare methodiek

opgepakt. Drenthe is medeorganisator van een landelijke top eind 2018 voor deze vraagstukken.

In Drenthe zijn het met name de plattelandsgemeenten die deze problematiek op vakantieparken ervaren, daar waar grote steden dit vooral merken in herstructureringswijken. Bij grote steden is die problematiek vanuit het Rijk tot op heden ondersteund vanuit het Grote Stedenbeleid. Voor plattelandsgemeenten ontbreken deze middelen. Daarom wordt Ingezet op Rijksondersteuning voor revitalisering van vakantieparken via de Regio Deal.